

Tabelul factorilor de risc admisibili prin directivele de securitate de zbor pentru utilizatorii de avioane ușoare sau ultraușoare (recomandări practice)

Descrierea factorului de risc	Gradul de probabilitate a factorului de risc	Gradul de severitate a factorului de risc	Admisibilitatea factorului de risc (posibilitatea efectuării zborului)
Lipsa precizării duratei de exploatare a planorului ușor/ultraușor	5	B	5B – Nu se admite
Lipsa precizării duratei de exploatare a motorului pentru aparatul ușor/ultraușor	5	B	5B – Nu se admite
Lipsa precizării duratei de exploatare a elicei pentru aparatul ușor/ultraușor	5	B	5B – Nu se admite
Lipsa precizării duratei de exploatare a pieselor pentru aparatul ușor/ultraușor	5	D	5D – Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa precizării duratei dintre revizii a aparatului ușor/ultraușor	5	B	5B – Nu se admite
Lipsa precizării duratei dintre revizii pentru motorul aparatului ușor/ultraușor	5	B	5B – Nu se admite
Lipsa precizării duratei dintre revizii pentru elicea aparatului ușor/ultraușor	5	D	5D - Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa precizării duratei dintre revizii pentru piesele aparatului ușor/ultraușor	5	D	5D - Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa prelungirii duratei de exploatare a aparatului ușor/ultraușor	5	B	5B - Nu se admite
Lipsa prelungirii duratei de exploatare a motorului pentru aparatul ușor/ultraușor	5	B	5B - Nu se admite
Lipsa prelungirii duratei de exploatare a elicei pentru aparatul ușor/ultraușor	4	D	4D – Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa prelungirii duratei de exploatare a pieselor pentru aparatul ușor/ultraușor	4	D	4D – Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa pregătirii de zbor corespunzătoare a pilotului aparatului ușor/ultraușor	5	B	5B - Nu se admite
Instruirea în alte programe decât cele autorizate sau conforme cu programul AAC a RM	4	B	4B – Nu se admite
Forțarea pregătirii de zbor	5	C	5C – Nu se admite
Încălcarea/modificarea programelor de zbor/învățământ tehnic și/sau a metodicii de predare a acestora	4	C	4C – Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa activității științifico-metodice în formare	3	D	3D - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de zboruri în grup fără pregătirea corespunzătoare a piloților și a aparatelor ușoare/ultraușoare (capacitate, masa maximă admisă ș.a.)	5	C	5C – Nu se admite
Lipsa pregătirii tehnice corespunzătoare a	5	C	5C - Nu se admite

pilotului aparatului ușor/ultraușor			
Efectuarea de zboruri fără permisiunea/înștiințarea MAI	4	C	4C – Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de zboruri în condiții meteorologice ce nu corespund standardelor de zbor	5	B	5B - Nu se admite
Ignorarea condițiilor meteorologice la evaluarea caracteristicilor tehnice de zbor a aparatelor ușoare/ultraușoare și a pistei pentru decolare și/sau aterizare (caracteristicile vântului, temperatura, presiunea atmosferică, umiditatea, greutatea maximă la decolare a aparatului, starea pistei, lungimea și înclinarea pistei, prezența/absența benzilor finale/laterale de siguranță, prezența de obstacole în apropierea pistei ș.a.)	5	B	5B - Nu se admite
Efectuarea zborului la altitudini mai mici decât cele stabilite prin misiunea de zbor/Manualul de zbor/discernământul pilotului	4	C	4C - Necesită aprobarea responsabilului
Selectarea altitudinii după decolare și/sau coborârea acesteia la pregătirea de aterizare deasupra unui loc populat	3	B	3B - Necesită aprobarea responsabilului
Manevre la altitudini minime cu mișcări perturbatoare și/sau încărcături la limita maximă admisă pentru aparatele ușoare/ultraușoare	4	C	4C - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de zboruri cu aparate ușoare/ultraușoare care nu dețin Manual de zbor/Manual tehnic și/sau instrucțiuni de exploatare	2	C	2C – Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa sistemelor de acționare manuală în caz de cedare a motorului, în funcție de altitudinea de zbor	5	B	5B – Nu se admite
Încălcarea normelor de exploatare a aparatelor ușoare/ultraușoare	5	B	5B – Nu se admite
Încălcarea normelor de exploatare a motorului	5	B	5B – Nu se admite
Încălcarea/modificarea normelor de exploatare a echipamentelor din dotarea aparatelor ușoare/ultraușoare	4	D	4D – Necesită aprobarea responsabilului
Depășirea limitărilor de exploatarea a avionului și a echipamentului acestuia:			
- la viteza de rulare	4	B	4B – Nu se admite
- la viteza de frânare	4	D	4D – Necesită aprobarea responsabilului
- la viteza de coborâre verticală	4	D	
- la viteza minimă a zborului	4	B	4B – Nu se admite
- la viteza maximă a zborului	4	B	
- la altitudinea maximă a zborului	2	C	2C – Necesită aprobarea

- la suprasarcina verticală - la suprasarcina laterală	4 4	C D	responsabilului 4C,D – Necesită aprobarea responsabilului
- la unghiul maxim admisibil de atac	4	B	4B – Nu se admite
Efectuarea zborului cu depășirea limitelor de greutate maximă la decolare și/sau centrare a încărcăturii	4	B	4B – Nu se admite
Efectuarea de manevre de zbor neprevăzute de Manualul de zbor pentru aparatele ușoare/ultraușoare	4	B	4B – Nu se admite
Efectuarea de manevre de zbor neconforme cu cerințele Manualului de zbor (din punct de vedere al numărului de pasageri de la bord, al combustibilului utilizat, al altitudinii de zbor, al prezenței obligatorii a echipamentului corespunzător la bordul aparatului ușor/ultraușor ș.a.)	4	B	4B – Nu se admite
Ignorarea influenței (de mică sau mare însemnătate) vitezei și direcției vântului la pilotarea la viteze mici	4	B	4B – Nu se admite
Depășirea limitelor de exploatare a motorului: - la timpul de exploatare la viteze minime - la timpul de exploatare la viteză maximă - la viteză maximă - la viteza la ralanti - la temperatura uleiului - la temperatura capetelor cilindrilor - la presiunea uleiului	4 4 4 4 4 4 4	B B B B B B	4B – Nu se admite
Lipsa reviziei tehnice periodice a aparatului ușor/ultraușor și a pieselor acestuia	5	B	5B – Nu se admite
Efectuarea reviziei tehnice a aparatului ușor/ultraușor de către persoane/organizații ce nu dețin autorizația necesară	5	C	5C – Nu se admite
Modificarea aparatului ușor/ultraușor și/sau modificarea fără aprobarea Producătorului acestuia (exemplu: modificarea elementelor de rezistență a aparatului ușor/ultraușor, schimbarea motorului cu unul de alt tip, prelungirea elicelor, instalarea altui tip de elice, instalarea de cabluri pentru sistemul de direcție ce nu corespund mărcii și diametrului, adăugarea necorespunzătoare de echipament suplimentar aparatului ușor/ultraușor);	3	B	3B – Necesită aprobarea responsabilului
Utilizarea la inspecția tehnică a unor materiale, piese de schimb, buloane, șuruburi, piulițe, bolturi, mecanisme de închidere ș.a. ce nu corespund standardelor	5	B	5B – Nu se admite

Anexarea la aparatul ușor/ultraușor a unor rezervoare externe, echipamente suplimentare ș.a. neaprobat de către Producător sau de către AAC a RM	3	B	3B – Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa înscrisurilor corespunzătoare în documentația de zbor (jurnalul de bord, formulare, pașapoarte, jurnalele de pregătire a aparatului ușor/ultraușor de zbor)	5	D	5D – Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea deservirii tehnice a aparatului ușor/ultraușor sub influența alcoolului, a substanțelor stupefiante sau în stare de boală	4	B	4B – Nu se admite
Efectuarea zborului cu un aparat ușor/ultraușor sub influența alcoolului sau a substanțelor stupefiante	4	B	4B – Nu se admite
Efectuarea zborului cu un aparat ușor/ultraușor în stare de boală	4	C	4C – Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea zborului după administrarea de medicamente puternice (calmante, antialergice ș.a.)	4	C	4C – Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea zborului cu documente false sau fără acestea:			
- Permisul de pilot	4	C	4C – Necesită aprobarea responsabilului
- Document de atestare	4	C	
- Certificat medical	4	C	
- Certificat de înregistrare	2	C	2C – Necesită aprobarea responsabilului
- Atestat/certificat de aeronavigabilitate	4	C	4C – Necesită aprobarea responsabilului
- Poliță de asigurare de răspundere civilă	4	C	
- Permisivitatea Beneficiarului	4	C	
- Permisivitatea instituției de învățământ	4	C	
- altele necesare pentru zbor	4	C	
	5	D	5D – Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea unui zbor conform unor documente fictive	3	A	3A - Nu se admite
Lipsa acordului de exploatare a aparatului ușor/ultraușor între Proprietar și Utilizator	4	B	4B – Nu se admite
Instruirea piloților fără pregătire personală și/sau instruire corespunzătoare	5	C	5C - Nu se admite
Lipsa acordului între instructor și elev	4	B	4B - Nu se admite
Efectuarea zborului fără:			
- echipament corespunzător sarcinii de zbor	5	C	5C - Nu se admite
- uniformă corespunzătoare	2	D	2D – Se admite
- trusă de prim ajutor	3	D	3D - Necesită

- extingtor - lista persoanelor aflate la bordul aparatului ușor/ultraușor	3 3	D D	aprobarea responsabilului
- centuri de siguranță - mijloacele de siguranță în caz de avarie prevăzute în Manualul aparatului ușor/ultraușor	4 4	B B	4B - Nu se admite
- sistem de navigare prin satelit/tracker/DVR sau alte mijloace de navigare (prevăzute prin regulile sau indicațiile AAC a RM)	3	D	3D - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea zborului cu dispozitive de semnalizare defecte (semnalizatoare, STB ș.a.)	2	C	2C - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea zborului cu aparate ce nu au fost supuse verificării metrologice	5	D	5D - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de lucrări de andocare/dezandocare a părților aparatului ușor/ultraușor fără întocmirea documentelor corespunzătoare și fără efectuarea unui zbor de test ulterior acestor lucrări	5	C	5C - Nu se admite
Neefectuarea procedurilor de mentenanță/revizie pentru aparatul ușor/ultraușor, pentru motorul și echipamentul acestuia precum și nerespectarea procedurilor de întreținere a acestuia	4	B	4B - Nu se admite
Păstrarea (fără întreținere) a aparatului ușor/ultraușor și a motorului acestuia în condiții ce nu corespund cerințelor stabilite (fără revizia și verificarea capacității de navigare a motorului și a celorlalte sisteme ale aparatului la intervale de timp prestabilite și cu motorul pornit)	5	B	5B - Nu se admite
Neefectuarea unui zbor de test în cazurile necesare prevăzute de normele de navigare sau prin Manual de zbor/Manualul tehnic al aparatului ușor/ultraușor sau efectuarea unui zbor de test în condiții neconforme cu programul de testare a respectivului tip de aparat ușor/ultraușor	4	B	4B - Nu se admite
Neefectuarea/nerespectarea graficului de testare a motorului, a sistemelor aparatului și a zborului de test înainte efectuării unui zbor	4	B	4B - Nu se admite
Lipsa unui control adecvat a aparatului ușor/ultraușor pe durata păstrării acestuia precum și spațiului de păstrare a acestuia pe durata zborurilor	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea zborului de test de către persoane neautorizate (ce nu dețin permisiunea de a efectua zboruri de test)	3	B	3B - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea zborului de test cu pasageri la bord	4	B	4B - Nu se admite
Lipsa (neîntocmirea) documentelor pentru	3	D	3D - Necesită

zborul de test			aprobarea responsabilului
Necorespunderea parametrilor/marcajelor/calității combustibililor folosiți. Lipsa pașapoartelor/certificatelor pentru combustibili	4	C	4C - Necesită aprobarea responsabilului
Alimentarea aparatului ușor/ultraușor cu combustibili ce nu corespund cerințelor (rezervoare murdare, materialul din care sunt fabricate rezervoarele, lipsa fixării, filtrare slabă a combustibililor ș.a.)	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea lucrărilor specifice de tip corespunzător fără permisiunea Producătorului aparatului ușor/ultraușor de a efectua aceste lucrări conform Manualului respectivului aparat ușor/ultraușor	4	B	4B - Nu se admite
Efectuarea lucrărilor specifice fără pregătirea corespunzătoare a aparatului ușor/ultraușor, a echipamentului acestuia, fără protecția muncii, fără asigurare medicală	4	B	4B - Nu se admite
Efectuarea lucrărilor specifice fără determinarea complexității locației precum și fără pregătirea spațiului necesar conform acestor lucrări și fără expertiza necesară din partea Utilizatorului aparatului ușor/ultraușor	5	B	5B - Nu se admite
Efectuarea lucrărilor specifice în lipsa unui tehnician de aviație/mecanic (în cazurile în care prezența acestuia este prevăzută de reglementările în vigoare)	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de sarcini de zbor «ilicite din punct de vedere legal»	3	A	3A - Nu se admite
Efectuarea de zboruri pentru care pilotul nu deține permis fără efectuarea unui stagiu de pregătire pentru acestea	4	B	4B - Nu se admite
Efectuarea de zboruri fără pregătiri preliminare corespunzătoare (fără stabilirea obiectivului zborului și a sarcinii de zbor, fără pregătirea de efectuare a sarcinii de zbor, fără pregătirea tehnică și a echipamentului corespunzător ș.a.)	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de zboruri cu alte persoane la bord fără instruirea acestora, stabilirea capacității acestora de zbor și prezența documentelor corespunzătoare (poliță de asigurare pentru cei aflați la bord, efectuarea înscrisurilor necesare în jurnalul de bord)	3	D	3D - Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa blocurilor de umplură sub roțile șasiurilor aparatului ușor/ultraușor la pornirea și testarea motorului	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Lipsa fixării aparatului ușor/ultraușor în spațiul de garare precum și la mișcare acestuia la sol înainte de decolare sau după aterizare	4	C	4C - Necesită aprobarea responsabilului
Lăsarea cheilor de pornire în cabina aparatului ușor/ultraușor fără supraveghere	2	C	2C - Necesită aprobarea responsabilului

Efectuarea de zboruri de pe aerodromuri/spații/ puncte de pornire neînregistrate	5	D	5D – Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de zboruri de pe aerodromuri/spații a căror stare și parametri nu corespund datelor tehnice ale aparatului ușor/ultraușor utilizat	3	B	3B - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de zboruri în lipsa sistemelor de parașutare de urgență (în cazurile în care acestea sunt prevăzute de Manualul de zbor al aparatului ușor/ultraușor)	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Reglarea incorectă/neadecvată a elicelor înainte de zbor	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Depășirea termenelor de lucru și zbor	5	C	5C - Nu se admite
Necompletarea buletinelor emise de către Producătorul aparatului ușor/ultraușor sau de Producătorul motorului	5	B	5B - Nu se admite
Lipsa pompelor de combustibil suplimentare pentru aparatele ușoare/ultraușoare cu motor Rotax-912 pe timpul verii	5	B	5B - Nu se admite
Efectuarea de zboruri fără acordul serviciului antigrindină	5	B	5B - Nu se admite
Necunoașterea de către Utilizator a Manualului de zbor pentru aparatul ușor/ultraușor precum și a planului de acțiune în caz de Situații deosebite și de avarie în timpul zborului (Echipamentul sistemului de aterizare și Sistemul de aterizare automat)	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Încălcarea VFR	4	C	4C - Necesită aprobarea responsabilului
Inabilitatea/lipsa pregătirii de efectuare a aterizării în condițiile în care motorul nu răspunde la comenzi	4	B	4B - Nu se admite
Inabilitatea/lipsa pregătirii de efectuare a aterizării de urgență în afara aerodromului cu motor funcțional	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Starea de rezistență slabă a Utilizatorului aparatului ușor/ultraușor	5	C	5C - Nu se admite
Inabilitatea/necunoașterea procedurii de control de echilibru și consum de combustibil în timpul zborului	3	D	3D - Necesită aprobarea responsabilului
Incapacitatea/necunoașterea procedurilor de orientare spațială distributivă în timpul zborului	4	B	4B - Nu se admite
Incapacitatea/necunoașterea procedurii de orientare în timpul zborului pe durata zborurilor cu VFR	4	B	4B - Nu se admite
Necunoașterea spațiului de zbor	4	B	4B - Nu se admite
Incapacitatea/necunoașterea utilizării radiocomunicațiilor în timpul zborului	3	C	3C - Necesită aprobarea responsabilului
Efectuarea de zboruri într-un mediu ornitologic	3	C	3C - Necesită

complex			aprobarea responsabilului
---------	--	--	---------------------------

Note:

1. «Nu se admite» înseamnă că «nu se admite în condițiile respective»;
2. «Necesită aprobarea responsabilului» înseamnă că «nivelul de securitate este admisibil în condițiile în care se iau măsuri pentru micșorarea riscului». Astfel, este necesară permisiunea conducerii organizației (aeroclub, federație) de care aparține Utilizatorul sau a persoanei responsabile din cadrul AAC a RM/unei organizații autorizate.
3. «Se admite» înseamnă că în momentul respectiv nu este necesară întreprinderea de măsuri de micșorare a riscurilor, însă este necesară utilizarea discernământului.

Șef departament Aparate ușoare și ultraușoare al AAC a RM

V. Luca

«13» februarie 2013